

פ ר ט י ב ל

ישיבה מס. ע"ג של ועדה הכספיים
ביום ד', י"ג בכסלו, תשי"א (22.11.1950)
בשעה 09.00 בבוקר.

חברי הועדה

נוכחו:

ד. צ. פנקס - היו"ר
י. אפרתי
א. בן-אליעזר
א. מ. גניחובסקי
א. גרנות
ש. דיין
א. הרצפלד
פ. נפתלי
א. חושי

מוזמנים

מ. זגגי - החשב הכללי
ד"ר א. ברגמן - הממונה על הכנסות המדינה
ד"ר ג. קיטרון - סגן היועץ המשפטי לממשלת ישראל
א. אלון - מזכיר הועדה

נעדרו:

א. אלישר
י. בדר
מ. בדר
מ. סנה
י. רוקח
ב. רפטור

סדר-היום:

- (א) העברות מסעיף משנה לסעיף משנה בחקציבי המשרדים דלהלן:
מבקר-המדינה, משרד-החוץ, המשפטים, ראש-הממשלה ובריאות.
- (ב) חוק מס נסיעות לחוץ-לארץ (צו בדבר פיטור מתשלום מס נסיעה)
- (ג) פיצויים לניזוקי מלחמה בירושלים;
תביעות על פנסיות מנכסי גרמנים
- (ד) תוספת עובדים לדואר.

היו"ר ד. צ. פנקס:

פותח את הישיבה.
ברצוני להביא כמה דברים שאני מקוה כי אינם
שנויים במחלוקת. ישנה שאלה של חקציב משרד מבקר המדינה לשנת 1949/50.
קיבלתי מכתב בו הוא מבקש העברות מסעיף לסעיף. אנו אישרנו בזמנו למבקר
המדינה חקציב בשביל 166 עובדים. במכתבו מיום 9.7.50 מבקש מבקר המדינה
להוסיף על החקציב עוד 6 עובדים: 1 בוחן ראשי; 1 מרכז בוחנים א';
2 בוחנים מרכזים ב', 1 בוחן א' ו-1 כתבנית. זה בא כחוספת לביקורת
משקית והדרכה, ענף שטרם פותח במידה מספקת. אני חושב שבדרך כלל ה' מוזם
זהיר מאד בהרחבת המשרד שלו, אולי יותר מדי זהיר. משום זה הייתי ממליץ
על תוספת זו של 6 עובדים.

היו"ר ד.צ. פנקס:

כמו כן מבקש מבקר המדינה להעביר סכומים מסעיפי משנה לסעיפי משנה:

דואר, טלפון, טלגרף הגדלה ב-400 ל"י;	
מאור, מים ונקיון	" ב-205 "
תיקונים	" ב-60 "
ציוד משרדי	" ב-55 "

סך הכל הגדלות של 720 ל"י.
מבקר המדינה מציע לחסוך זאת: מנסיעות ואש"ל 120 ל"י; מריהוט - 600 ל"י.

דברים קטנים שאפשר לאשר אותם.
ישנו עוד סעיף אחד והוא עודף של 15,011 ל"י משנת התקציב 1949/50: בסעיף משכורות נותר עודף העולה לסך 10,674 ל"י ובסעיף מפקעות נשאר עודף של 4,337 ל"י. מבקר המדינה רוצה להשתמש בכסף זה והשאלה היא אם החוק מרשה לנו לעשות זאת.

א. חושי:

אחת הצרות בנוהל שלנו היא שישנם מעט עובדים וכולנו סובלים מכך. בשבוע שעבר למשל שלחתי טלגרמה ביום ב' מירושלים לחיפה, וכאשר הגעתי לשם ביום ה' הטלגרמה טרם הגיעה. בדואר ישנו חוסר עובדים בצורה חמורה, העובדים עושים שעות נוספות, ולפעמים גם בשבתות, וזה 6-8 חדשים שאין משלמים להם את ההפרשים עבור השעות הנוספות והימים הנוספים. צריך למצוא דרך להסדר הדבר אחרת הענין סובל.

היו"ר ד.צ. פנקס:

אני מציע שנכתוב למבקר המדינה שאין בסמכותנו החוקית לאשר תשלום של עודפים ולא נוכל לעשות זאת, אבל אנו מציעים שבזמן הכנסת התקציב הנוסף אשר יוגש לפני סוף השנה יקח בחשבון תקציב בשביל השלומים אלה. הכסף ישנו.

א. חושי:

כיוון שד"ר ברגמן נמצא כאן איתנו היום ברצוני להעלות שאלה שאינה כלולה בסדר היום. בכנסת הייתה שאילתה בענין טיב הגפרורים, והשר ענה שדבר זה שייך למשרד הבלו.

לפני כשנה בערך התערבתי לא פעם בשאלת הגפרורים, כאשר הביאו מפולין ומשבדיה, במסגרת היבוא ללא תשלום, הרבה גפרורים וביה החרושת "נור" עמד להסגר. התערבתי ומצאתי אוזן קשבת והממשלה הפסיקה יבוא זה. היא מסרה גפרורים אלה לביה חרושת והוא העביר אותם לחו"ל. ביה החרושת מייצר עכשיו גפרורים כאלה שאי אפשר להשתמש בהם. ההתרגזות של האשה היהודיה מתחילת מהבוקר כאשר היא מדליקה 10 גפרורים ורק אחד מהם בוער. מכיוון שביה-חרושת זה הוא מונופול אין לנו אפשרות להתערב. אני מבקש שועדת הכספים תדרוש ממנהל המכס והבלו להתערב בענין זה ולהבטיח שביה החרושת ייצר גפרורים שיהיו טובים לשימוש, למרות שיש לו מונופול.

היו"ר ד.צ. פנקס:

השאלה של סחורה גרועה המיוצרת על-ידי ביה חרושת מונופולי קשה מאד לפתור אותה. אולי עשו שגיאה בכך שהפסיקו את היבוא של גפרורים, צריך להמשיך בזה במדה כזו שתהיה לזה השפעה. אינני יודע מדוע דבר זה שייך למחלקת הבלו ולא למחלקת התעשייה.

ד"ר א. ברגמן:

דבר זה הוא מאד בלתי נעים בשבילנו. בזמן המלחמה כאשר מטירה של קופסת גפרורים עלה ל-15-16 מיל הבאנו גפרורים מפולין. בעלי בתי החרושת הרימו צעקה והדבר הופסק. לדעתי חוסר יבוא במצרך מסויים מזמן לזמן גורם לכך שהאיכות יורדת.

היו"ר ד.צ. פנקס:

האם הם תוסכים על-ידי כך שהאיכות של הגפרורים היא גרועה?

א. חושי:

הם טוענים שאינם מקבלים גפרית טובה. האמת היא שהם תוסכים בזה ויש בזה משום חוסר תשומת לב.

ד"ר א. ברגמן:

ביה חרושת טוב אשר עומד בפני התחרות בודק את הגפרורים לפני שהוא מכניס אותם לקופסה. כאשר היה יבוא של גפרורים בזמן המלחמה ירד מחיר הקופסה עד לחצי. אני חושב שגם הפעם יבוא של גפרורים ישפיע על העלאת האיכות.

היו"ר ד.צ. פנסט: הואיל וחבר-הכנסת א. חושי העלה שאלה זו אני מציע לכתוב מכתב למחלקת מסחר ותעשייה ובאשר שהיתה שאילתה בכנסת והתשובה היתה שזה שייך לבלו ולכן זה הובא לוועדת הכספים, אך לדעתנו זה ענינם.

פ. נפתלי: יתכן שזה נכון. אנו שומעים שהאמצעי להילחם נגד זה הוא בידי המכס והבלו.

א. חושי: אני מציע לכתוב למכס ולבלו והעתק לשלוח למחלקת מסחר ותעשייה ולתת להם גם שהות לטפל בדבר.

מ. י. כ. ר. מ.: הוחלט לשלוח מכתב למחלקת המכס והבלו והעתק למחלקת המסחר והתעשייה שיאחזו באמצעים כדי לשפר את טיב הגפרודים.

היו"ר ד.צ. פנסט: ישנן עוד שתי שאלות שעלינו לבדרן והיה רצוי מאד ששר-האוצר ידע על כך. אני מקווה שד"ר א. ברגמן יצאיל למסור לו את הדברים.

שאלה אחת נוגעת לבעלי זכות לפנסיה טורטנייה. אנו דנים בזה היום אחרי המקרה הטעניב של פטירתו של ה' טלי הידש שהיה האפיטרופוס על נכסי הגרמנים, אדם שהצטיין במידות תרופיות נעלות מאד. כאשר אישרנו את החוק של נכסי גרמנים הודעתי על דעת הוועדה לכנסת שהוועדה מסליצה על כך כי הממשלה תשתמש בכספים הנאיים מנכסי הגרמנים, אם בצורת קרן או בצורה אחרת, כדי לתת תשלומים על חשבון פנסיה המגיעה לבעלי פנסיות טורטנייה. ישנו כאן ארגון צל בעלי פנסיות אשר רוב אנשיו הם בגיל מבוגר מאד ועל פי רוב אלה אנשים בעלי מעמד אקדמי, כי בגרמניה לא ניתנת זכות לפנסיה לפועלים אלא למדעים, פחפסורים, פקידים ממשלה גבוהים וכדומה. אנשים אלה הולכים ומתנוונים בזקנתם.

אינני יודע בדיוק את המשא-ומתן המתנהל בין הסוכנות ובין הממשלה הגרמנית ובין הממשלה שלנו, אשר עומדת מאחרי מו"פ זה. אינני יודע גם מה הסיכויים לקבל כספים מהממשלה הגרמנית, לא אכנס בזה, אבל ישנו כאן רכוש של גרמנים ואני חושב שישנה הצדקה מלאה בחלק מהסכומים האלה להשתמש למטרה זו עד לחשבון. בזמנו היה מדובר שישראלם להם סחצית הסכום המגיע להם בהתאם להוכחות שכיריהם, עד אשר יתבררו העניינים.

הייתי מבקש שהוועדה תצטרף להמלצתנו כדי שהאנשים יקבלו את העזרה שהם זקוקים לה.

פ. נפתלי: אני תופך מאד בהצעה זו. הדרישה היא צורקת ויש אפשרות להשתמש בראש ובראשונה בסכום מצומצם בשביל מטרה זו. אינני רוצה לפגוע בכבודו של ד"ר א. ברגמן אבל הייתי מציע שנפנה בענין זה בכתב לשר-האוצר.

היו"ר ד.צ. פנסט: אני מוכן לעשות זאת אם הדבר יהיה פה אחד בשם כל הוועדה.

א. בן-אליעזר: מה הם הסכומים שיש לשלם לאנשים אלה?

היו"ר ד.צ. פנסט: מחצית הסכום המגיע להם טורטנייה עד ה-31.3.51. אם אין לנו כרגע סכום קשה יהיה להמליץ על משהו מסוים. היות ואנשים אלה אינם בעלי רכוש, וישנם אנשים התובעים טורטנייה פצויים עבור רכוש שהיה להם, הייתי אומר שבתור ראשון ישתמשו בכסף זה למטרה זו. הם ביקשו בזמנו -20 ל"י לחודש. אם ישנם 900 אנשים כאלה זה אוסר 18,000 ל"י, זה הרבה כסף.

היו"ר ד. ט. פנקס:

אנשים אלה כתבו פכתג לממשלה הגרמנית בנון ודורשים שיעבירו להם את הפנסיות שלהם.

א. בן-אליעזר: אם ממשלת בון תדע שאנו משלמים פנסיה לאנשים אלה, אם גם על חשבון הרכוש הגרמני, האם זה לא מחליש את תביעותיהם כלפי הממשלה הגרמנית?

היו"ר ד. ט. פנקס: אפשר לתת להם זאת כהלואה ולא כתשלום.

א. גרנות: לדעתי הסיכויים לקבל משהו מברכניה הם קלושים והולכים ופוחתים מיום ליום, כי הממשלה הגרמנית הולכת ומתחזקת. לו יכולנו להשתמש ברכוש הגרמני שישנו רק בירושלים היינו יכולים להיות בטוחים, כי קאָ סגיעא למליוני לירות. אני חושב שידוע להם כי הממשלה שלנו אינה רוצה להשתמש ברכוש זה למטרה זו דוקא, אלא כפצויים בעד מה שעוללו לעם היהודי. אני מאד בעד זה שניתן משהו לאנשים אלה כי הם ברובם אנשים קשישים, אני רק חושש שזה עלול להגיע לסכום גדול, ואם זה יודע עלול להיות לזה השפעה על המשא-ומתן הסתנהל. הייתי מציע להתקשר עם האנשים העוסקים בכך ולשאול בעצתם. הייתי מציע אולי גם לקבל אינפורמציה על כן משרד-החוץ לפני שאנו מחליטים.

פ. גפתי: אינני חושב שישנו איזה משא-ומתן בין משרד-החוץ ובין הממשלה הגרמנית. בטירה שישנו איזה טיפול זה בין הסוכנות והממשלה הגרמנית. אני חושב ששרד-האוצר יודע על כך יותר מאשר משרד-החוץ.

לדעתם יש למצוא את הצורה המתאימה כדי שזה לא ישפיע שם, בלאו הכי ישנם כל מיני עכובים. עלינו לקבוע את הצורה שצדנו ואני חושב שאוצר יכול לקבוע זאת בזהירות.

היו"ר ד. ט. פנקס: קיבלתי מכתב מה' יעקובוט, יו"ר האיגוד הזה והוא אומר שנשארו בחיים 369 פנסיונרים והגיל הממוצע שלהם הוא 68 שנה. התשלום החדשי שצריך לשלם להם או לאלמנות שלהם הוא בטן הכל 63,900 מרקים, זה בערך 6000 ל"י לחודש.

היו"ר א. ברנטון: זו רשימה של איגוד אחד, ישנו גם איגוד שני.

א. בן-אליעזר: היה כדאי מאד שועדת הכספים תשב על המדוכה בענין הסוף עם גרמניה ולדון בזה ביתר הרחבה.

א. גרנות: הדבר הזה הוא בידי הסוכנות ולא בידי הממשלה ואין מקום לזה.

ס. כ. ט.: הוחלט לשאול את שר-האוצר ובנדון זה עם שוכנו. וכמו כן לכקש את האוצר למצוא דרך אם בצורת הלואה או בצורת קרן כדי לבוא לעזרת האנשים האלה מהכספים שישנם בידי האפוטרופוס לנכסי הגרמנים, ולעשות זאת בזהירות כדי שלא יזיק לנו ולא יזיק למשא-ומתן.

היו"ר ד. ט. פנקס: הדבר השני שעלינו לסכם הוא ענין ניזוקי המלחמה בירושלים. קבוצת אנשים זו מתאוננת מרה שהפלו אותם לרעה. אלה על פי רוב אנשים עניים שגרו בשמרון-הצדיק, חלק מהעיר העתיקה, אותן השכונות בירושלים שנהרסו ויצאלמרשותנו, והם כמעט שלא קבלו כלום.

היו"ר ד.צ. פנקס:

המשרד לנפגעי מלחמה הוא בעצם משותק ואין לו כל אמצעים. הממשלה עשתה דבר גדול ועל זה אולי כולנו חייבים תודה לחבר-הכנסת הרצפלד אשר זירז את הנוגעים בדבר ונמצאו כמעט שני מיליון ל"י אשר שולפו לניזוקי המלחמה בחקלאות, בעיקר בהתישבות העובדת ורק מעט מאד מהמקטור הפרטי נהנו מזה. אינני מצטער על כך, להיפך אני חושב שיפה עשו ויצטרכו לשלם סכום זה מהאדנונה כאשר הדבר יקבל תוקף. אי-תשומת הלב בענין נפגעי המלחמה בירושלים אינה מוצדקת. ישנם ניזוקים במקומות אחרים שבכל זאת מצאו מקום לעזור להם. בתל-אביב ישנה שכונה שלמה ליד גבעת-רמב"ם שבה שוכנה 500 משפחות שרובן היו מהניזוקים בגבולות יפ"א. העירייה עשתה דבר זה. הייתי רוצה שבכל זאת נמצא דרך לבוא גם לעזרה אנשים אלה. אינני יודע מה צריך לסגל בהם. כאשר אישרנו את התקציב למשרד לנפגעי המלחמה נטור לנו שעד ה-1.10 תהיה ריאורגניזציה של משרד זה אם לשבט או לחסד. או שיקויים ויאפשרו לו לעבוד או שיעבור לסעד או לאוצר, והדבר לא נעשה.

הייתי רוצה שהאוצר יקבל על עצמו להודיע לנו מה יש ברעתו לעשות בשביל הסקטור הזה. מה נעשה בזמנו בשביל אלה שניזוקו במרכז המסחדי? אלה היו הראשונים שניזוקו ולא כולם באו על סיפוקם.

יחד עם זאת אני קובע שהועדה צריכה סוף סוף להחליט בענין חוק האדנונה. אני מתפלא שלא נדרשתי מאף אחד מחברי הועדה ולא מהאוצר לזרז את הטיפול בחוק זה. היחיד שזכר דבר זה הוא הכתב של "הארץ" אשר כתב שבין החוקים שאין מטפלים בהם ישנו גם חוק האדנונה.

פ. נפתלי: נראה לי שבועדת המשנה גמרנו את הטיפול בחוק האדנונה עוד לפני הדיון בתקציב.

היו"ר ד.צ. פנקס: לא לפני הדיון בתקציב אלא לפני הפגרה. אני הודעתי בזמן אישור התקציב שתוך 3 חדשים נביא את חוק האדנונה.

פ. נפתלי: היינו מוכנים לזה בזמן ההצבעה על התקציב ואפשר לבדוק זאת בפרוטוקולים. זו הפעם השניה שאנו דוחים דבר זה ואני חושב שהאחריות היא עלינו.

א. הרצפלד: נראה לי שכבר הגיע הזמן שנגמור פרשה זו של חוק האדנונה, למרות שברצוננו להביא כמה הצעות בענין זה. הייתי מאד מעוניין שנטפל גם במקטור השני כי כולט מאד הדבר שלא טיפלו בו. אין פשוט מי שידאג להם ולמעשה יוצא שוערה זו צריכה לדאוג להם. בין נקודות הישוב שקבלו את עזרתנו היו גם משקים פרטיים. נכללו בזה גם סג"רה, ראש-פינה ויסוד-המעלה. עובדה היא שלא כולם רוצים לקבל את הכסף ואני טננה להכריח אותם שיוציאו את הכסף.

אני מסכים להצעת היושב-ראש שיש לספל בדבר זה אבל ברור לי שזה אינו יכול להיעשות על ידי משרד הסעד.

היו"ר ד.צ. פנקס: לא התכוונתי שמשרד-הסעד יעשה זאת, חשבתי רק על האלמנות שצריכות לקבל פנסיה חדשית.

א. הרצפלד: הדברים שאנו רוצים לעשות גובלים עם שיקום וזה איננו ענין של סעד. אני מציע שבשבוע הבא נעמיד את סעיף חוק האדנונה על סדר-היום. גם שר-האוצר יהיה כאן ונוכל לדון לגופו של ענין.

י. אפרתי: אין שום סיבה מדוע לא להביא את חוק האדנונה. אני מציע ליושב-ראש לדון בזה בשבוע הבא. לדברי החבר הרצפלד ברצוני להעיר שלא מוכרחים להכריח אדם לקבל כסף אם אינו צריך. גם ב"באר-טוביה", למשל היו גזקים של טאות אלפי לירות והם

י. אפרתי:

הסתלקו מלקבל עזרה כי הם אוסרים שאין להם צורך.

א. הרצפלד:
אני בסך ידני הנאתי 1000 ל"ל לבאר-טוביה עוד בימים הראשונים והם אמרו לי להעביר זאת למקום שזוקק לזה יותר, ואז העברנו זאת ל"בית-יוסף" שהיתה טאד זקוקה לזה.

הי"ר ד.צ. פנקס:
אני שמח טאד למוסד הגבוהה של החקלאות במושבי עובדים.

י. אפרתי:
דבר זה דורש עיון ואני הושב שמשרד נפגעי המלחמה צריך לבוא לפנינו בהצעות ואז נדון בזה.

ש. דיין:
אני מבין שעל פרטים נדון כאשר יונא חוק הארנונה, אבל ברצוני לציין שגם עם ההתייבות העובדת טרם נמלנו. "עטרות" או בית-אשל למשל, יש להן תביעות.

א. בן-אליעזר:
לדעתי צריך לטפל בזה המשרד לנפגעי מלחמה ואולי טוב היה שאנחנו נבקוש ביזמה כדי לעודד משרד זה לפעולה ולראות מה הוא עושה בתקציב שהועמד לרשותו ואולי נוכל להוסיף לתקציב כדי שיוכל למלא את תפקידו. יש לטפל בשאלה זו ללא כל קשר עם חוק הארנונה. הנה חבר-הכנסת א. הרצפלד עשה מה שעשה בלי לחכות לחוק הארנונה.

ההחלטה היחידה שועדת הכספים יכולה לקבל היא: להזמין בא-כוח ממשרד לנפגעי מלחמה ולדון אתם.

הי"ר ד.צ. פנקס:
בירושלים התארגנו הניזוקים בשתי קבוצות: ניזוקי העיר-העתיקה היושבים בקסטון והניזוקים של שאר חלקי העיר.

ס. י. כ. ו. מ.:
יש לזרז את הדיון בחוק הארנונה ~~לדאוג~~ לכך שהחומר יהיה בתיקים.

לא הייתי בדיונים האחרונים של הועדה בענין זה, אני מבין שישנו חומר רב וישנן הצעות להסתייגויות רבות. אולי תסכימו לכך שועדת המסנה, בה השתתפו חברי-הכנסת פ. נפתלי וא. הרצפלד ואנוכי, תמייין את החומר ונקבל על עצמנו למייין דרישות דחופות המופנות אלינו, עוד לפני הדיון בארנונה ונראה כיצד לטפק אותן.

חוק מס נסיעות

הי"ר ד.צ. פנקס:
נדמה לי שבישיבה האחרונה לא היה ניגוד לעצם הדבר אלא נשארה השאלה את מי יש לשחרר, אם יש לשחרר, ממש זה ולפי איזו פרוצדורה. אין אנו יכולים להתחשב בהודעתו של סגן היועץ המשפטי מר קדרון, מטעם הממשלה או מטעם היועץ המשפטי, להפסיק את הדיון, מאחר שלא שמענו כל הסבר מדוע מבקשים זאת. בוועדה לא הוצע הדבר ולא שמענו כל נימוק.

ד"ר ג. קטרון:
קבלתי הוראה להעמיד עצמי לרשות הועדה, אם הועדה תמצא לנכון להמשיך כדיון.

הי"ר ד.צ. פנקס:
אנו מבקשים לתקציב השנתי של הטרינה הכנסה של 300 אלף ל"ל בערך ממש הנסיעות וזה מחייב אותנו לגבות את הסכום הזה. נניח שלא נגבה את כל הסכום מפני שאיחרנו בקבלת החוק, אבל את המכשיר צריך להקים, כי הרוב בוועדה ובכנסת אישר דבר זה ולכן העבירו לנו את החוק לשם קריאה שניה.

היו"ר ד.צ. פוקס:

הדבר היחידה שנשאר פתוח היה ענין הצו, את מי לשחרר מטעם זה וההצעה היא שהשחרור לא יהיה בתוך החוק כי אם על ידי צו. בחוק כתוב ששר-האוצר רשאי על פי צו לאפשר שחרור. אני מציע שנקרא את נוסח הצו אשר מוצע על ידי משרד האוצר.

ד"ר ג. קטרנו:

אני מבקש לראות הצעה זו כטייטה ולא כהצעה סופית כי זה בעצם סיכום הצעותיו של ד"ר א. ברגמן בשאלה זו. ד"ר א. ברגמן יתן את הביאורים, ברצוני רק להוסיף: ~~אני~~ דינם של אנשי הקורפוס הדיפלומטי ביחס לשחרור מתשלום מס זה, - אלה שהם נתיני חוץ נכללים כמילא בהצעה זו, - אבל ביחס לנתיני הארץ לא נקבע עוד.

ד"ר א. ברגמן:

היות ושר-האוצר טרם ראה הצעה זו יתכן שהוא יראה צורך להשמיט או להוסיף איזה דברים. למשל סעיפים 2 (ב) ו-3 (ב) מחייבים הטלחה של שר אחר, אני חושב שזה לא כל כך טוב, אי-אפשר תמיד לשלוח אדם ממשרד למשרד, אני חושב שיותר טוב שאיש משרד-האוצר יחליט. אינני יודע גם אם שר-האוצר יסכים לכתוב בראש הצו: "... ועל פי החלטת ועדת הכספים של הכנסת...".

אני חושב שבדרך כלל שחרורים אלה מתקבלים על הרעת. אנו קבענו את הגילים 15 ו-60 כדי לא להבדיל על חיל משפחה, אם סבא רוצה לנטוע לראות את נכדיו או שהנכדים רוצים לנטוע לראות את הסבא.

שחרור מתשלום מס זה במקרה של נטיעה ללימודים, הכוונה היא ללשטוד באוניברסיטה או במוסד הינוכי מוכר.

סעיף (ג) הוא ברור. לפי סעיף (ד) ישחררו את אלה ששר האוצר ירוכח כי אין ידם משגת. סעיף (ה) משחרר מתשלום מס את אלה שרוצים להגר מן הארץ. אנו צריכים לשחרר מתשלום מס תושב חוץ שאינו מבקש מאוצר הסדינה סטבע זר וזה לפי סעיף (ו). כמו כן משחררים מטעם את אלה שמוכיחים כי כרטיס הנטיעה שולם בחוץ-לארץ על ידי תושב חוץ וזה לפי סעיף (ז).

א.ט. גביהובסקי:

יש לדאוג לכך שצו זה לא יגרום לקשיים נוספים. אדם חולה שצריך לנטוע לריפוי לא יוכל לחכות עד שיקבל הטלחה ממשרד-הבריאות. אני חושב שיש לקבוע: כל מי שנוסע לריפוי ויש לו אישור; אין צורך בהטלחה. נטיעה בכלל זה בגדר מס-מותרות אבל מי שנוסע לשם ניתוח אין זה מותרות בשבילו.

ביחס לסעיף (ב) - מי שנוסע ללימודים - אני מציע להוסיף גם את שר-התורה³ בנסף לשר-החינוך כי ישנם לימודים גם בישיבות בחוץ-לארץ.

אני רוצה שיהיה ברור בחוק שכל חבר-הכנסת, שליח או פקיד גבוהא - אלא אם הוא נוסע לשם לימודים או ריפוי - צריך לשלם מס נטיעות.

אני חושב שבסעיף (ה) יש לקבוע את שר העליה ולא את שר האוצר.

אני מציע את גיל 15 להגדיל עד 16.

א. ברנבות:

עלינו לדאוג שהמס ישיג את מטרתו, כלומר שיתן את המכסה, מבהיגה זו אינני מבין מדוע לקבוע את גיל 60. בחיינו אנו גיל 60 זהו גיל של אנשים פעילים מאד בכל מיני דברים. סעיף זה משחרר חלק גדול מאד של סקרים כאלה. למי זה נחוץ. אני מקבל את השיקול הזה שצריך לאפשר לסבא לבקר את נכדו.

א. גרנות:

אני מזהיר בפני הצורך בהתרוצצות בין משרד למשרד. זו תהיה פגיעה לדורות וזה מקור חדש לבקורת בלתי פוסקת. אני מציע שהכל ירוכז במקום אחד. השאלה היא איזה משרד ועל זה אפשר לדון. נדמה לי שבאופן יחסי משרד האוצר הוא יותר מסודר, אמנם גם עליו ישנן תרעומות, אבל יכול להיות שדברים אלה צריכים להתרכז בידי איש אחד במשרד האוצר.

לדעתי יש לכתוב בטפורש שאנשי הקורפוס הדיפלומטי אינם חייבים בטס זה. כל המקרים האחרים דוסני שהם צודקים.

א. בן-אלעזר:

לולא המקרים המצעירים של אנשים היוצאים לחוץ-לארץ והמאורעות המעציבים שקורים בחוץ-לארץ מסביב לאנשים אלה בודאי שהייתי מתנגד בכלל לכל הסלת מס בצורה שהוצעה על ידי משרד האוצר. אבל התנאים בארץ הם שונים מאשר בארץ אחרת, עובדה קיימת היא שהעם היושב בארץ תלוי בחלק העם היושב עדיין בגולה. הקשרים הם לא רק קשרים פוליטיים, היסטוריים ודתיים, אלא גם קשרים משפחתיים ומתפקידה של המשלה לטפח קשרים משפחתיים אלה הטובילים להשקעות, ולהתעוררות היחס מצד החלק המשפחתי בגולה להשקיע, לעלות או לבקר. לפיכך הייתי מציע לא להטיל קשיים על קשרים אלה. אבל לדעתי אלה הנוסעים לחוץ-לארץ ומזיקים למדינה יכולים להמשיך לעשות זאת בתוקף החוק הזה. הייתי מציע חוק כללי המטיל מס כללי על כל נוסע אבל באחוז המתקבל על הדעת, ואז לא רק העשיר יוכל לשלם זאת אלא גם העני ישלם זאת בשעה שיהיה נאלץ לנסוע. לא הייתי מטיל מס של 35%-50%, לדעתי זה לא יוסיף כלום לאוצר מאחר שבאה גם רשימה זו של השחרורים. רבים מהאנשים שנסעו לחוץ-לארץ הצליחו להוכיח שהם נוסעים לשם ויפוי. רשימה זו משחררת כמעט כולם משלם מס זה חוץ מאלה שלא ירצו להתרוצץ, מי שלא ירצה לשלם מס זה יצליח לעשות זאת.

הייתי מציע לדון בחוק זה מחדש לפני שמביאים אותו לכנסת, כי אינני רואה את 300 אלף הל"י שחוק זה יתן.

בינתיים אנהנו יוצאים מתוך הנחה של קו המחשבה של משרד-האוצר. אני בהחלט נגד שחרור בגיל 15 עוקבים בגיל 60, כי אלה אינם יכולים להביא את התועלת, כפי שהסברתי, כמו שיכולים להביא נוסעים אחרים. ראיתי משפחות ישראליות שמסתובבות עם ילדיהן בחוץ-לארץ ללא כל טעם ומוציאים עליהם דביזים רבים.

מי שמוכיח להנחת דעתו של שר-האוצר כי נסיעתו מוצדקת וכי ידו אינה משגת לתשלום המס, על זה אין צורך לדבר. אבל נניח שסוחר לא יצליח להוכיח כי ידו אינה משגת לשלם את המס, הוא יכניס את המס הזה בקלקולציה של מחיר הסחורה שהוא מביא וזה ילך על חשבון הצרכן.

השחרורים הם ליברליים מאד מאד ועומדים בניגוד גמור למטרת החוק לקבות כספים. אני מציע לעשות חוק ליברלי ולא שחרורים ליברליים.

פ. נפתלי:

אינני רוצה לחזור על הויכוח שמטרת החוק היא בעני מטרה פיסקלית ולא סידור חסכוני של נסיעות. אבל מנקודת ראות של המטרה הפיסקלית אני חושב שהשחרורים יותר מדי גדולים. אני מציע למחוק סעיף 2 (א). ניטוקו של ד"ר ברגמן הוא קצת סנטימנטלי, כאילו כל הילדים נוסעים כדי לראות את הטנא שלהם או כל בני 60 נוסעים לראות את נכדיהם. דבר זה אינו מתקבל על הדעת ובטעמי פסם האחרים ישנן אפשרויות להשתחרר בגלל סיבות הכרחיות.

בדברים אחרים אני תומך בדעתו של חבר-הכנסת א. גרנות שיש לסדר את הדברים בצורה כזאת שההכרעה תהיה בידי משרד אחד.

א. חושי:

אינני מקבל את החוק רק מפני שמטרתו היא פיסקלית. לדעתי כל ענין הנסיעות הוא חמור מאד. במשך 10 החדשים האחרונים יצאו את הארץ 24 אלף איש וחזרו 10 אלפים, ז.א. 14 אלף יהודים ישראלים מסתובבים בעולם וזה מחוץ לתיירים ומהגרים, לדעתי זו שערוריה. אני חושב שהחוק ליברלי מאד וצריך למצוא דרך להגביל אותו.

א. חושי:

אם גם מטרתו של החוק היא פיסקלית אני מציע תיקונים.
בנוגע לסעיף 2(א) אני מציע למחוק את הגיל 15 ואת הגיל 60 להעלות ל-70.
אנשים בגיל 60 נוטעים עוד לעסקים.

אני מצטרף לדעתו של חבר-הכנסת א. גרנות שיש לרכז זאת
בידי משרד אחד, אני מתקשה להחליט איזה משרד. אם זו שאלה של בריאות
מדוע משרד הבריאות לא אחליט על כך. אני מציע להוציא את המילה "הבראה"
כולם נוטעים להבראה לשווייץ, ויש לנו בארץ מקומות עוד יותר טובים משווייץ.
יש לכתוב: מי שנוטע לריפוי ולהוציא את המילה הבראה.

אשר למהגרים, אינני יודע אם תקבלו את דעתי, אני חושב
שמוצדק לקבל מאדם שמהגר מהארץ מס נסיעות, ישנם יהודים שבאים מפולין
לארץ על חשבון עם ישראל. אני מכיר מקרים של אנשים שבאו 2-3 פעמים על
חשבון הג'וינט ואחר כך שוב נסעו לחוץ-לארץ. מדוע לא ניקח סתם חלק
מההוצאות שהיו לעם ישראל. אני מציע לא לפטר את אלה מחובת תשלום הסט,
מקובל בהרבה ארצות שמהגר משלם לארץ משהו בקשר לנסיעתו, אינני רואה
שום סיבה מדוע לא נעשה זאת בארץ של עליה.

אשר לסגל הדיפלומטי, גם כאן יש לי דעה אחרת. אם זה
הל על גויים שאינם נתיני הארץ, הרי הם כלולים במילא ברשימה זו. אני
מכיר יהודים מספר שיש להם תואר של קונסול כבוד והם נוטעים לחוץ-לארץ
לעסקים, ולכן אין לשחרר אותם מתשלום מס זה.

ד"ר א. ברגמן: הכוונה לקונסול סדיר.

א. חושי:
ישנם גם מגבי קונסול. איני רוצה להשתמש בשמות, אני
מכיר יהודי שיש לו סוכנות אניות ועושה עסקים לא ימים
לגבי ישראל, מדוע לתת לו הנחה? יש לכתוב בפירוט: נתיני חוץ. יהודי
שלא החליף את נתינותו אני מותר עליו, אבל לא יהודי ישראלי.

י. אפרתי:
אני מסכים לכל דברי חבר-הכנסת א. חושי אבל ברצוני
להוסיף עוד תיקון בסעיף 2(ב). יש לכתוב מי שנוטע
ללמוד בכית-ספר גבוה ולא רק סתם מי שנוטע ללמוד.

א. הרצפלד:
בסעיף 2(א) אני חושב שצריך לכתוב גיל מינימלי של 10.
אני מקבל את הנימוק הסנטימנטלי של ד"ר ברגמן, כי הוא
חשוב. אותו דבר ביחס לזקנים, אני מציע לכתוב גיל 70.

ביחס לסעיף ב' אני מציע לכתוב: מי שנוטע ללימודים
במכללות ומדרשות. אני מצטרף לדעה שאין לפצל את הדבר למשרדים שונים ואני
חושב שהמשרד המתאים הוא משרד האוצר. ביחס ללימודים ישנה דרך לבדוק דבר
זה כי על האדם להגיש תעודה שהוא אמנם נתקבל במכללה זו או אחרת. לכן
אין צורך בהמלצה של שר התרבות והחינוך.

ביחס לסעיף ג' אני מצטרף לדעה שיש להוציא את המלה
הנפחה ויש להשאיר רק את האפשרות של ריפוי לפי תעודה של רופא מוסמך ואין
צורך בהמלצה של שר-הבריאות.

ביחס לסעיף ד', כי שידו אינה משגת, אפשר להשתפק באישור
של הרשות המקומית. את יתר הדברים אני מקבל כפי שהם.

כוונת החוק הזה היא שהוא יהיה אפקטיבי ויכניס כסף.
מצד אחד אני בעד ריכוז אבל מצד שני אני בעד זה שנוציא דברים שיכול להיות
בהם שימוש לרעה. יחד עם זאת איני יכול להשלים עם ההצעה שיש להטיל מס
גבוה, ואז אם לא יהיו יותר מדי שחרורים יש סיכויים שנקבל יותר כסף.

הי"ר ד.צ. פנקס: לדעתי לא קלע הפעם ד"ר ברגמן למטרה. המטרה היא פיסקלית
וכדי שלא יהיה צורך בבירוקרטיה ובטבל צריך להטיל זאת
על כולם ללא יוצא מן הכלל. אני מוכן לדון אחר כך אם יש צורך ביוצא מן

אנא

היו"ר ד.צ. פנקס:

הכלל, לדעתי יש רק סוג אחד שצריך לקבל שחרור. אני מציע שהמקסימום לא יהיה 50% כי אם 30% ויהיה דירוג מ-10% עד 30%. מי שנוסע במחלקה השלישית של אניה והכרטיס שלו אינו עולה על 30 ל"י ישלם 10% ואין צורך בהמלצות. מי שיסע במחלקה שהכרטיס עולה 50-60 ל"י ישלם 20%, ומי שנוסע באוירון ומשלם 80 ל"י ישלם 30%. בצורה זו נוכל לקבל לא רק 300 אלף ל"י, אלא אפילו 600 אלף ל"י. גם אם נקבל רק 300 אלף ל"י, הרי לא התחייבנו ליותר, אבל עלינו ליצור מכשיר שיכניס את הכסף הזה.

בסעיף 3 של החוק עצמו נאמר שהשר רשאי לשחרר מתשלום מס במקרים שונים לטובתיהם. כמוך כן ישנו סעיף שהשיעור המכסימלי של החוק לא יעלה על 50%. אני מציע ששר-האוצר יקבע זאת על פי סוגים באישור ועדת הכספים, כי זה בכל זאת אקט תחיקתי, ושיביא בפני ועדת הכספים הצעה שיכולה להיות מודרנית לפי מחיר הכרטיס או דרגת הנסיעה. אני רוצה מס פרונטליבי ולא מס שווה לכולם וזה לא יכביד אפילו אם סטודנט יסע.

אם זה יתקבל כיסוד אני מציע למחוק את הגבלת הגילים. מי שלוקח אמו ילד ומשלם חצי מחיר עד גיל 10, וישלם במקום 70 ל"י רק 35 ל"י ישלם גם 10% מס. אני מציע בכלל למחוק את סעיף (א) זו לא שאלה של גילים.

אשר לסעיף ג' וסעיף ג' ביחס למתלמדים וחולים הנוסעים לריפוי, אני מציע להשאיר סעיף אחד בידי שר-האוצר והוא: אם שר-האוצר הוכח שידו של האיש אינה משגת בין אם הוא נוסע ללימודים ובין אם הוא נוסע לריפוי ישחררו מתשלום המס. אם בני יסע לחוץ-לארץ ללמוד לא אבקש שישחררו אותי מתשלום 10-15 ל"י מס, אבל אם יש מקרה שנוסע משהו ללמוד במכללה וידו אינה משגת יש לשחררו מתשלום מס זה. אני מקבל את הנוסח הזה "שידו אינו משגת" כי חבר-הכנסת פ. נפתלי התנגד למושג "עניות". שר-האוצר יכין טופס מסוים ולפי הפרטים יראה אם ידו של האיש משגת או לא. גם אם ירסו ב-10% את שר-האוצר אין בזה אסון. לדעתי זה צריך להיות היוצא-מן-הכלל היחידה לגבי תושבי ישראל רגילים.

ביחס לדיפלומטים זרים, אם כתוב כאן כל מי שמקום מגוריו הקבוע אינו בישראל, הרי זה מכסה את הכל.

אשר לסעיף (ז) מי שכרטיס נסיעתו שולם בחוץ-לארץ, ז.א. מתנה מחוץ-לארץ זה עובר את שר-האוצר, האיש צריך להציג את הכרטיס ואז יקבל שחרור, לאט אתם חושבים שבמקרה כזה לא צריך לקבל מס? אין אני תמים דעים בעניין זה כי אם משהו שולח מתחנה מכונת תפירה או סקרר אצא לקרובתו האלמנה הוא צריך לשלם את המס בדולרים בחוץ-לארץ, ומדוע זה ששולח כרטיס נסיעה לא צריך לשלם מס של 10-15 ל"י? אני מבקש לחשוב עוד פעם אם במקרה כזה לא צריך לגבות בארץ את המס.

הכלל צריך להיות שכולם משלמים ויש לעשות דירוג שלא יכביד ביותר על אלה שמשתמשים בכרטיסי הנסיעה הזולים ביותר. פה מוצע גם לשחרר מתשלום המס את מי שקונה כרטיס במטבע זר, אינני יודע אם זה מוצדק. אני חושב שבחוץ-לארץ גם תייר צריך לשלם מס. אין אנו צריכים להדגיש את הרעבון שלנו לדולרים. אם תייר קנה כרטיס נסיעה בחזרה בחוץ-לארץ אינני יודע אם אפשר לגבות את המס; אבל אם הוא תייר ורוצה לקנות את הכרטיס בארץ הוא צריך לשלם את מחירו במטבע חוץ כי אחרת לא יקבל את הטופס הדרוש, אז מדוע צריך לשחרר אותו מתשלום המס?

אלה הן הערותי ואז לדעתי אין שאלה של התרוצצות בין משרדים שונים ולא יהיה צורך להוסיף פקידים נוספים כדי לבדוק זאת. נעשה זאת יותר זול, יותר עממי ובעליה פרונטליביט מאד.

א. גרנות: לדעתי יש לחוק זה גם צד פסיכולוגי, לא יהיה זה מהחוקים הפופולריים ביותר.

היו"ר ד.צ. פנקס: אין זה צו הלבשה והנעלה אשר נוגע לכולם, אפשר להוכיח זאת אפילו במספרים.

א. גרנות: אינני מקבל את הצעת היושב-ראש כי הסידור הזה בכל סאת אינו מונע התרוצצות בין משרדים, היושב-ראש מציע לשחרר

א. גרנות:

מתשלום הכסף מי שידו אינה משגת, אינני חושב שתמצא אפשר יהיה להוכיח זאת. כיון שזה צו שאינו נכלל בחוק אני מציע לעשות נסיון של שנה ובשנה הבאה לשנות את זה אם הנסיון יראה שיש צורך בכך.

שחרור מתשלום הכסף לטי שנוסע ללמוד זה אחד הדברים שצריך להשאיר. אני מוכן לקבוע שללימודים בבית-ספר תיכון אין צורך לנסוע לחוץ-לארץ, ולא אתנגד להכניס את הסייג הזה של לימודים רק בבית-ספר גבוה, ואז צריכה להיות אפשרות לשחרר מתשלום הכסף.

ד"ר א. ברגמן:

אני צריך לשפוח נוכח העובדה שמשרד-האוצר מציע מס מוגבל ופה באים ומציעים לו להגדיל את ההכנסה, אני לא אתנגד לכך. הצעות אלה באו לפי בקשת ועדת הכספים. אין צורך לומר שסם זה לא יהיה מופלדי, אבל הוא בא כדי לאפשר לנו ביטול היתרי יציאה והיא הגבלה של זכות האזרח. עדיף יהיה לנסות מס על נסיעות ולצמצם את היתרי היציאה, אבל עוד לא הגענו לזה. לביטול היתרי נסיעה לא נגיע אלא אם יהיה מס כזה ועל ידי זה לאפשר סידור יעיל.

אני מסופק אם יהיה זה מן החכמה להסיל תיכף ומיד את כל חמרת החוק בלי שום הנחות. האנגלים לימדו אותנו שצריך להתחיל מקטנות. אם נראה ש-80% מהנוסעים מתחררים מתשלום הכסף, נבטל אותו, אם נראה שלא משתמשים ברשות זו בצורה טובה, נשאיר זאת. היה אולי יותר טוב להתחיל על סמך נסיון אבל אם הועדה מחליטה לא לתת אפשרות להשתחרר אשתלום הכסף, לא ניתן. מחובתי להזהיר שזה עלול להביא לתוצאות חמורות. ביחס לטעיף (א) לשאלת הגיליים: אפשר לומר לאדם אע"פ שהוא יכול לחכות 5 שנים עד שיקבל היתר יציאה, אבל לא תמיד אפשר לומר זאת לאדם זקן. עשינו עוול לכמה אנשים כאשר עשינו להם קשיים בנסיעה, היה מקרה שהפסדנו הרבה כאשר לא נתנו לאשה זקנה היתר יציאה והיא טתה בינתיים. אשר לילדים, היה מקרה של אב שצריך היה לנסוע לריפוי ורצה לקחת את ילדו. הוא לא קיבל רשות לקחת את ילדו והוא מת בחוץ-לארץ. אני חושב שצווי להשאיר אפשרות זו, כי מספר הילדים הנוסעים הוא קטן. מספר ההורים הנוסעים עם ילדים הוא גבוה ולכן אני חושב שהמס צריך להיות יותר גבוה ובכך הזמן נקטין אותו. בהתחלה יש לקבוע את הקו.

אותו דבר ביחס ללימודים - אם נכתוב שזה יהיה על סמך רשימה של מוסדות מוכרים, אין מה לפחד. הצ'בור צריך להאות שאיננו צרי עין כאשר ילד נוסע ללמוד.

הי"ר ד.צ. פנס:

אתה לא תוכל להקיף את כל המוסדות. ניקח לדוגמה: בחורה בת 17 נוסעת ללמוד את כלאכת הפיסול אצל אמן מסוים ולא במוסד מוכר, אם היא עשירה תשלם את הכסף, אם היא עניה תשחרר. משום כך אני חושב שאין צורך להכניס מוסדות מוכרים.

ד"ר א. ברגמן:

ישנם מוסדות שיש להרשות לנסוע ללמוד שם. אם אתם חושבים שהאוצר צריך לגבות יותר, אני מסכים. אל חשבו שהצעות אלה הוכאו מבלי לחשוב עליהן מראש.

ביחס לנסיעה להבראה, היו כמה מקרים שהצדיקה הכנסת אפשרות זו באישור שר-הבריאות, אם אתם רוצים לבטל זאת, אפשר. דעתי היא שצריך להתחיל לאט לאט.

הי"ר ד.צ. פנס:

אז תתן מכה נמוכה של הכסף 10%-15%, איש לא ירגיש בזאת ולא יהיה צורך בפקידות נוספת כדי לבדוק את הדברים.

ד"ר א. ברגמן:

אינני חושב שיהיה צורך בפקידות נוספת כי זה מס בוליים.

הי"ר ד.צ. פנס:

מס יחליט אם זה מקרה יוצא מן הכלל ויש לשחרר מתשלום הכסף?

ד"ר א. ברנמן:

אם זה מס בלו או מס בוליים, האיש ישלם תשלום-כל את המס ויפנה אלינו אחר כך כדי לקבלו בחזרה.

היו"ר ד.צ. פנקס: אני יודע שאין זה דבר קל לקבל כסף בחזרה.

ד"ר א. ברנמן:

או שאומדים שאנחנו תובעים יותר מדי או שאומדים שאנחנו תובעים פחות מדי. אני טוען ששחרורים אלה ברוב המקרים לא יספיקו עבודה נוספת על הפקידות. 200 מקרים כאלה אפשר לסדר בלי אף פקיד נוסף ובלי כל קושי. היושב-ראש מציע לקבוע את המס לפי סוג הנסיעה, זוהי גם הצעתנו, להתחיל מ-15%-10% מטוג נמון באניה ולעלות.

היו"ר ד.צ. פנקס:

אני מציע לקבוע דירוג של 10% סמחיר נסיעה זולה; 20% בנסיעה בינונית ו-30% נסיעת לוקסוס. נתחיל בזה, אם נראה שאפשר להעלות ל-50% בעשה זאת.

ד"ר א. ברנמן:

אין אפשרות להגדיל בין המחלקה הנמוכה ביותר והמחלקות האחרות באופן יעיל, אני מציע לקבוע מס של 10% ומס של 35%.

היו"ר ד.צ. פנקס:

גם בנסיעות באוירון אפשר לקבוע דירוג כי ישנה שאלה של קווי הנסיעה, וכאניה ישנם שני סוגים: מחלקה גבוהה ומחלקה נמוכה. אלה שלוש הדרגות. אני מציע שנסכם בשאלה זו.

ד"ר א. ברנמן:

אני חושב שהיה רצוי לא לכתוב בחוק: "נסיעות חוץ" אלא סתם נסיעות ונגיע אחר כך לסיניסום שהוא נסיעה של 10 ל"י.

היו"ר ד.צ. פנקס:

ואם זו נסיעה בארץ שעולה על 10 ל"י, כמו טיסה לאילת למשל, כאן אי-אפשר לגבות מס. לפני שאנו מחליטים על היוצא מן הכלל, אני מציע שנחליט על הכלל. בחוק כתוב עד 50%, אני מציע שנכתוב עד 30%. שנית: הדירוג לפי הסוגים שר-האוצר יקבע, אני מציע שזה יהיה באישור ועדת הכספים. על זה כבר הוחלט בישיבה הקודמת. אני מציע להחליט על 10%, 20% ו-30%. האוצר אולי יתקשר עם סומחים כדי לקבוע לאיזה סוגים נותנים 10%, והכוונה לאלה שמשתמשים באפשרות נסיעה זולה ביותר כיון שהם עניים, ונקבע 30% בשביל נסיעות לוקסוסזורים.

א. ברנמן:

אני מציע שמשרד-האוצר יביא הצעה כי אין זה כל כך פשוט. אפילו נסיעה באנית לוקסוס עולה פחות מאשר טיסה באוירון, ולכן אי-אפשר לקבוע דירוג של 3 דרגות.

פ. נפתלי:

אני סוכן לשמוע את הצעת משרד-האוצר בענין זה, אבל לדעתי אנחנו עושים שגיאה אם אנו קובעים בחוק מקסימום של 30%. ועדת הכספים מאשרת את הדירוג והיא לא מוכרחה להשתמש במקסימום של 50% כרגע, אבל יתכן שהנסיון יראה שישנה אפשרות לקחת 50% ואז לא יהיה צורך לשנות את החוק אם נשאר את המקסימום הזה. הצעתי היא לקבל את ההצעה של 50% כמקסימום ואינני מתנגד אם ועדת הכספים תחליט לא להשתמש בשנה הראשונה במקסימום זה.

היו"ר ד.צ. פנקס:

אם רוצים למנוע פרוצדורה חוקתית אחר כך ואם מקבלים שהמס יקבע לפי הדירוג של הנסיעה באישור

היו"ר ד.צ. פנקס:

ועדת הכספים, לא איכפת לי שישאר המקסימום של 50% בחוק, כי זה תיאורטי כרגע. אני מציע שהאוצר יביא לפנינו הצעת דירוג של הסוגים עוד לפני שנבא חוק זה בפני הכנסת.

א. בן-אליעזר: אדם הולך לקנות כרטיס נסיעה לאחד שהוא מתרוצץ בין משרדים כדי לקבל רשיון נסיעה וכו' ושם הוא משתמש בכל הנימוקים האפשריים כדי לקבל רשיון נסיעה. אם אפילו אנחנו מוותרים על ההתרוצצות בין המשרדים, אין זאת אוסרת שבאופן מעשי מוותרים, כי הקשיים בנסיעה מטילא ישנם.

על כן אני מציע שהמס יהיה כללי אם באמת מעוניינים בכסף. לפי הצעה זו יהיה פחות כסף ואינני יודע אם זה באמת יביא לביטול היתרי יציאה.

היו"ר ד.צ. פנקס: אני מסכים. המקסימום הוא 50% והדירוג לפי הסוגים עוד יבוא לפנינו. עכשיו ישנה שאלה של היוצא מן הכלל. לפי דעתי אפשר להסתפק ביוצא מן הכלל אחד וזה לפי סעיף (ה).

א. הושי: אם נקבע שני סעיפים במקום אחד: סעיף אחד מי שנוסע לריפוי, וסעיף שני מי שידו אינה משגת, אפשר לקבל רוב. לפי זה אדם שנוסע לריפוי אבל ידו משגת לשלם מס נסיעות, צריך לשלם.

היו"ר ד.צ. פנקס: אני מסכים לזה. לא כל מי שנוסע לריפוי אינו יכול לשלם. אנחנו נשאיר פתוח את שאלת הסטודנטים.

א. גרנות: אינני מסכים לזה. יתכן שבאופן אבסולוטי זה נכון, אבל אינני רוצה לקבוע קו וגם אי-אפשר להרחיק לכת. אני מסכים למה שאמר ד"ר ברגמן שאפשר לצרף רשימת המוסדות המוכרים ואחרי שנה נוכל לראות אם יש צורך להכניס שינויים. אל נכביד מההתחלה.

א. הרצפלד: אני מוכרח לומר שהדברים מתחילים להרגיז אותי, אנו מחפשים פה דרך אין להכניס את כל הארץ במטרת אחת. אם השימוש של נסיעת ילדים אפשר לבצל אותו לרעה אני מוכן שנמחק, אבל מדוע צריך להוציא מאפשרות זו זקן בן 70 גם אם ידו משגת. ישנו סוג אנשים שיש להם זכויות מסוימות ואינם מחוייבים ללכת למשרד מסוים לבקש שחרור. לאיש בן 70 הרוצה לנסוע לראות את בני משפחתו יש לתת את האפשרות לכך.

אדם שנוסע ללמוד במכללות או מדרשות יש לתת שחרור מתשלום המס, מאחר שעליו להביא גם תעודה שהוא נתקבל למכללה או למדרשה.

אני מסכים שיש להוציא את הנסיעה להבראה, אבל ביהם לריפוי אינני מוכן לקבוע את הכלל אם ידו צאצ אינה משגת. אינני מוכן להתרוצץ במשרדים כדי שיקבעו שאני קבצן, אני רוצה שתהיה לי זכות לנסוע לריפוי כי לגופו של דבר מכירים בזה. אם אדם מקבל אישור של רופא מדוע הוא צריך לקבל גם אישור של משרד-הבריאות? סייג זה דבר טוב אבל מהפרט יבוא הכלל, ואתה רוצה לקבוע כלל לפרט. אינני רוצה טובות בגלל 5-10 ל"י. אין זה הוגן ששר-האוצר יחליט אם ידו של האיש משגת או לא.

ש. דיין: לדעתי של חבר-הכנסת הרצפלד. אנחנו צריכים לדון לגופו של דבר מה אנחנו רוצים ולא להתחשב יותר מדי. אינני רוצה שתהיה ביקורת ואינני רוצה שיראו אותנו כקסלנים, אבל אין לזה תרופה כל עוד קיימת אופוזיציה, זה לא יצליח כי תמיד יבקרו אותנו. ברצוני לומר לחבר-הכנסת א. גרנות: אתה לא תוכל לצאת ידי חובת כולם ולכן אין להתחשב במה שיגידו. אדם נוסע ללמוד 3-4 שנים, הוא יוציא שם כמה מאות לירות, וכאן מדובר על מס של 20-30 ל"י, מדוע לא ישלם זאת? אם אתה קבצן ואינך

ש. דיין:

רוצה להוכיח שידך אינה משגת, תטע במחלקה נמוכה ואל תבוא לבקש הנחות. אם האיש באמת אינו יכול לשלם אין בזה משום השפלה עצמית אם הוא צריך להוכיח זאת. מעולם לא חשכתי שזו השפלה עצמית אם אינני עשיר, הכסף אינו מוסיף כבוד לאדם. אני יכול לבוא לוועד נהלל ולומר שאני מרויח כך וכך ואין בידי לשלם את הטס הזה.

פ. נפתלי: יש הבדל אם אתה צריך להוכיח זאת לוועד-נהלל או לעיריית תל-אביב.

ש. דיין: אם זה יבוא לידי כך שאצטרך להשפיל את עצמי ואני עומד להוציא כטה מאות לירות ללימודים, אוציא עוד 20 ל"י, אין בזה כל קושי.

אני מסכים להצעתו של היושב-ראש שאם כותבים: מי שידו אינה משגת זה כולל הכל.

פ. נפתלי: ברצוני להעיר לחבר-הכנסת א. הרצפלד שאין כאן כל מקום להתרגזות, אם טבא רוצה לנסוע לראות את נכדו אין זו רק שאלה של 30 ל"י שצריך לשלם כמס נסיעות. אם אבחנו קובעים 20%-30% כמחיר כרטיס הנסיעה, זהו חלק קטן של הוצאות הנסיעה בכללן, וזה אולי מגיע ל-5% בסך הכל, מכלל ההוצאות ואין זה ענין סכריע.

הי"ר ד.צ. פנסט: אנו עוברים להצעות. הסעיף הראשון צריך להיות: "מי שמוכיח שידו אינה משגת" (להוציא את המלים: "כי נסיעתו מוצדקת") להנחת דעתו של השד. אני חושב שעל זה אין צורך להצביע כי זה מוטכם.

ישנה הצעה לא לעשות הגבלות בגיל ולמחוק כל שאלה של גיל.

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה - 5 קולות
נגד - 2

הוחלט שאין לכלול בצו כל הגבלות של גיל.

אשר ללימודים - היתה הצעה לשחרר את מי שנוסע ללימודים מתשלום מס זה. אני אומר שאדם עשיר שנוסע ללימודים לא צריך לשחרר, אלא רק מי שידו אינה משגת וזה כבר כלול בסעיף הראשון.

א. גרנות: אני חושב שצריך לצרף את רשימת המוסדות המוכרים.

א. הרצפלד: אני חושב שצריך לכתוב: מי שנוסע ללימודים במכללה או מדרשה ויש לו תעודה שהוא נתקבל.

הי"ר ד.צ. פנסט: ועדת הכספים מוטמכת להרבה מאד דברים, אבל לא לקביעת בתי-ספר. הצעתו של חבר-הכנסת א. הרצפלד אינה מוצדקת לדעתי, כאן אפשר אולי לקבוע גבול של גיל מסוים. אבל בניה שאדם גסר פה גימנסיה ונוסע ללמוד טיפול בילדים מוזנחים, זאת לא לומדים לא במדרשה ולא במכללה. עיריית תל-אביב נתנה בזמנו מסיפנדיה לאיש שנסע ללונדון ללמוד, והוא עתה שופט של ילדים פושעים. אם ידו של האיש אינה משגת הוא ישוחרר, ואם זה בשביל לימודים משרד החינוך צריך לספל בזה. אם קובעים שעל האדם להביא תעודה יש לקבוע פקידות שתבדוק אם התעודה בסדר, אם קיים בית-ספר כזה וכדומה.

א.מ. גניחובסקי: אני מתנגד להצעתו של חבר-הכנסת א. גרנות. נביח שאדם
גמד פה את הטכניון והוא רוצה לבסוע לבלגיה לתקופה קצרה
כדי ללמוד איזה פטנט מסוים אצל מומחה אחד ולעבוד שם כפועל, יש לתת לו
האפשרות לכך גם אם לא יביא תעודה של מנסד מוכר.

היו"ר ד.צ. פנקס: יש מי שאומר שצריך לשחרר מתשלום מס נסיעות מי שנוסע
ללימודים ויש מי שאומר לא.

ה צ ב ע ה

בעד שחרור מתשלום מס נסיעות - 2 קולות
נגד - 5

הוחלט שאין לשחרר מתשלום מס נסיעות מי שנוסע ללימודים.

ביחס לריפוי: יש מי שמציע לשחרר אדם שנוסע לריפוי
מתשלום מס נסיעות, וישנה הצעה להשאיר זאת בין הסוג שידו משגת או לאו.

בעד שחרור מתשלום המס למי שנוסע לריפוי - 4 קולות
נגד - 3

הוחלט שמי שנוסע לריפוי משוחרר מתשלום מס נסיעות.

היו"ר ד.צ. פנקס: מה תהיה ההוכחה שהוא נוסע לריפוי?

א.מ. גניחובסקי: תעודת רופא.

היו"ר ד.צ. פנקס: זה אינו מטפיק. אפשר לשלם לרופא בעד תעודה כזאת.
לדעתי יכול לרכוז זאת רק משרד הבריאות.

ד"ר א. ברגמן: אם אדם מביא אאאא תעודה מד"ר מרקוט האם הוא צריך בכל זאת
לקבל אישור משרד-הבריאות?

היו"ר ד.צ. פנקס: אינך יכול להבדיל בין רופא לרופא.
אני מסכים שהאוצר ינסה לנסח זאת, אני מציע לכתוב שיש
להביא אישור או משרד-הבריאות או סניפי משרד-הבריאות. אדם שמביא תעודה
כזאת אינו צריך לשלם מס נסיעות ולא מדביקים לו בולים.

ד"ר א. ברגמן: אני מציע להשאיר את הדבר הזה לבו, אנו כבר נמצא את הדבך.

היו"ר ד.צ. פנקס: על סעיף (ד) כבר האבענו ביחס למי שידו אינה משגת. האוצר
יצטרך לקבוע טופס מיוחד ששם האדם צריך למסור על הכנסתו,
רכושו וכדומה, ושר האוצר יקבע אם האדם יכול לשלם את המס או לא.

סעיף (ה) ביחס למהגרים. אני חושב שאין זה טוהר לשחרר
סוג זה. אם המהגר הוא עני אז בגלל זה שידו אינה משגת הוא ישוחרר, אבל
אם למהגר ישנן אפשרויות עליו לשלם. מדובר כאן על חושב הארץ אשר רוצה להגר.

ה צ ב ע ה

בעד שחרור אוטומטי אמתשלום מס נסיעות למי שמהגר מהארץ - 1
נגד - 7

הוחלט לא לשחרר מהגרים מתשלום מס נסיעות.

הי"ר ד.צ. פנקס:

סעיף (ו) תושב חוץ שאינו מבקש דביזים - אין אני
בעד זה שבמקרה כזה נשחרר מתשלום מס-נסיעות.

ה צ נ ע ה

3 - בעד שחרור מתשלום מס נסיעות למי שאינו מבקש דביזים
3 - נגד

~~ג ש א ר ד צ פ נ ק ס~~ (ל הו צ ב ר ה ה ג א ל ה)

בסיכום האחרון נצביע שוב סעיף זה מפני

שלא היתה הכרעה.

סעיף ז' - מי שכרטיס נסיעתו שולם בחוץ-לארץ,
במקרה זה אולי מוצדק שישוחרר מס נסיעות.

ד"ר א. ברנסון:

מדוע במקרה זה כן, ובמקרה של סעיף (ו) לא?
אי-אפשר לעשות חוק שאם מישהו משלם עבור הכרטיס
במסביב חוץ בחוץ-לארץ, אינו צריך לשלם מס נסיעות, ומי שקונה כרטיס בארץ
אך אינו מבקש דביזים מהממשלה, צריך לשלם מס נסיעות. או שני הדברים יחד
או שניהם לא.

הי"ר ד.צ. פנקס:

סתכן שזה נכון.

א. חושי:

נניח שבא תייר לארץ והוא צריך לקנות כאן כרטיס
נסיעה בחזרה, והוא משלם זאת במסביב חוץ, מדוע
לא ישלם הוא את מס הנסיעות?

ד"ר א. ברנסון:

כל מסחר שנעשה בארץ על ידי ^{אוי} ~~מסחר~~ סוטיף לנו משהו.
אם הוא קונה כאן כרטיס נסיעה בחזרה הוא סוטיף
דולרים לארץ.

הי"ר ד.צ. פנקס:

למרות שהיו לי שיקולים אחרים, אני סוכן לעשות
נסיון במקרים אלה, אם האוצר חושב שזה צודק. אני
מקבל את הנימוקים של ד"ר א. ברנסון.
אני מעמיד להצבעה את הסעיפים (ו) ו-(ז): מי
שמקבל כרטיס נסיעה מחוץ-לארץ או משלם כאן את תמורתו במסביב חוץ, יהיה
משוחרר ~~אמא~~ מתשלום מס נסיעות.

בעד - 4 קולות
נגד - מי צדק

ב ת ק ב ל

בזה סיימנו את הפרק הזה. אני מבקש את נציגי
משרד-האוצר והיועצים המשפטיים להכניס את ההחלטות שקבלנו.

הי"ר א. ברנסון:

היה אולי רצוי שלא לכתוב זאת בחוק עצמו.

הי"ר ד.צ. פנקס:

הדבר הראשון של קביעת גובה המס צריך להיות פה,
מפני שזה מסמכות הכנסת ואנחנו מצדפים לזה את
רשימת הדירוג של המס לפי הסוגים.

בנוגע לשחרורים מתשלום המס אין לעמוד על כך שזה
יהיה בתוך החוק, אלא שזה ייעשה על פי צו, אם שר-האוצר יסבור הודעה שהוא
יביא זאת להתייעצות של ועדת הכספים.

היו"ר ד.צ. פנקס: ישנו עוד פרק חשוב שמשרד-האוצר לחץ עלינו שנשמים בו כי דרושים כספים כרגע.

אני חוזר לסעיף הראשון שנוגע למבקר המדינה. בראשית הישיבה אישרנו דברים קטנים, אך ישנו עוד דבר אחד היות והוא אינו יכול להעביר מפרט לפרט ומסעיף משנה לסעיף משנה ללא אישורה של ועדת הכספים. מבקר המדינה מבקש להעביר את הרזרבה בתקציב 1950/51 של 3000 ל"י לסעיף עבודה זמנית. הוא הטביר זאת בכך שיש לו צורך להזמין מוסמים להתייעצויות ביחס לבדיקות בטובי עבודה שונים.

אני מציע לאשר העברה זו כי אפשר לסמוך על כך שה' מוזס ישמור על 3000 ל"י אלה.

משרד - ה ח ו צ מבקש הגדלת התקציב של המחלקה המדינית בטו 10,000 ל"י אשר תכוסה מן הרזרבה לציריות חדשות אשר בתקציב המאושר.

בסעיף הרזרבה לציריות חדשות ישנו סכום של 15,000 ל"י, המא מציעים להעביר 10,000 למחלקה המדינית, אבל מבלי לציין לאיזה סעיף משנה במחלקה המדינית. ישנו סעיף משנה של 120 אלף ל"י להוצאות אחרות, וזה בעצם התקציב הסודי של משרד-החוצ.

ס. זגני: בזמן שנקבע התקציב קרה מקרה משונה: האוצר הציג למחלקה זו 216 אלף ל"י; משרד-החוצ קיצץ זאת ל-180 אלף ל"י ואחר כך עם הקיצוצים הורידו עוד משהו. הם סמכו על זה שמשרד הבטחון באותה מידה כמו בכל שנה, אך משרד-הבטחון נתן רק 3000 ל"י לחודש וזה גרם למחסור. הם דרשו תוספת של 20 אלף ל"י ועוד 10 אלפים ל"י, לזה לא הסכמנו אלא בגבולות הרזרבה.

היו"ר ד.צ. פנקס: אני חושב שאפשר לאשר זאת.

משרד - ה ט פ ט י מ מבקש להקטין את סעיף המשנה בשביל גלימות לשופטים ופרקליטים מ-2,600 ל"י ל-100 ל"י, ז.א. הקטנה של 2,500 ל"י ורוצים להעביר זאת לסעיף משנה פעולות שונות, פרט חדש.

ס. זגני: אני מציע לברר עם משרד-המשפטים אם סותר להזכיר סעיף חדש שאינו מוזכר בתקציב.

היו"ר ד.צ. פנקס: אני מציע שלא נקבע פרט חדש אלא נעביר זאת לסעיף הרזרבה הכללית ומשם בודאי שהמשרד יכול לקחת לפעולות שונות. אם הם מעבירים ~~אמצע~~ לפרט שקיים, עליהם לקבל אישור אבל אם הם מעבירים מהרזרבה לפרט שאינו קיים אין צורך באישור.

ס. זגני: גם על הוצאות מהרזרבה צריך לקבל אישור, איננו רוצים שהמשרדים יוציאו את הרזרבה כרצונם. אם היושב-ראש מציע קודם להעביר לרזרבה ואחר כך לסעיף חדש, זה אותו אדבר. יש לברר נקודה זו עם משרד-המשפטים, עד עכשיו לא הקפדנו כל כך ואני מציע שקם השנה לא נקפיד כל כך.

היו"ר ד.צ. פנקס: אנו יכולים לאשר את עצם הדבר, אבל משרד-האוצר יצטרך לברר את הפרוצדורה הפורמלית.

משרד - ה ד ת ו ת מבקש להתיר לו את השימוש בסכום של 10,400 ל"י, מתוך סעיף הרזרבה הכללית בטו 22,200 ל"י מהתקציב לשנת 1950/51 למטרות המפורטות להלן: (1) השתתפות בהקמת בנינים למוסדות דתיים בארץ - 5,000 ל"י; (2) לתמיכות למקרים מיוחדים - 2,600 ל"י; (3) השתתפות בעליה לרגל וחגיגות דתיות אחרות - 400 ל"י; (4) עידוד יצוא של תשמישי קדושה - 400 ל"י; (5) השתתפות ביסוד בתי עלמין במקומות שונים בארץ - 2,000 ל"י.

פ. זנגי:

בסעיף 1) הכוונה היא לבניית בתי-כנסת ביישובים חדשים. איננו מתנגדים לזה אם זה מתוך הרזרבה. בהצעת התקציב היה להם בכלל סעיף: בתי-כנסתאא וכו' ואנו מחקנו את זה והעברנו לסעיף: יישובי עולים, ובכל זאת משרד אאאא הדתות במשך השנה לזקק לעזרה פה ושם וחשבנו שיש רזרבה שאפשר להשתמש בה.

פ. נפתלי:

אשר לסעיף 2) בשעה שעברה היתה קרן לתמיכה באנשי דת. שר-הדתות היה נפתן מדי פעם בפעם סכום מסוים לאנשים שונים. באופן כללי אולי זה באמת שייך לסעד, אבל כיוון שישנה שאלה של רבנים רוצים להשאיר זאת בידי השר מיסון ולא בידי השר לויין. אני מציע לאשר זאת.

מ. זנגי:

אני רואה שישנה כאן הפליה בין שר לשר. בדיון אתמול בתקציב החינוך אמרנו שאסור שתהיה קרן שהשר תובע לעצמו. אם זה אסור לשר אחד, זה אסור לכל השרים; ואם מותר שלשר אחד תהיה קרן זה מותר לכל השרים.

אותו דבר.

הי"ר ד.צ. פנקס:

לא סכפנו אתמול שיש למחוק סעיף זה, הכוונה היא שהדבר ייעשה אך ורך לפי המלצת השר, אני מציע גם פה לקבוע

מ. זנגי:

אינני חסיד של שיטה זו, הייתי רוצה לדעת איך זה נעשה האם השר בעצמו משלם את הכסף או שזה נעשה על ידי פקודה לקופה? זהו המשך של מנהג שהיה בסוכנות ואינני מסכים לו בלב שלם.

הדתות תומך בהם.

ש. דיין:

על ידי פקודה לקופה. יש פה ענין עם אנשים שהיו סכובדים סאד בחוץ-לארץ וגם פה הם סכובדים סאד ומשרד

הי"ר ד.צ. פנקס:

סדוע לא קיימת איזו ועדה מיוחדת שתטפל בשרותים כאלה?

מ. זנגי:

משרד הדתות שייך לוועדת הפנסים. לפני שנה היתה ועדת משנה של ועדת הכספים אשר ישבה עם משרד-הדתות; השנה לא נכנסנו לזה כי זו כמעט העתקה מהשנה הקודמת. אנו יכולים להציע שכמו ששר-החינוך יש לו סכום שהוא יכול לתת למשורר או לסופר, ששר-הדתות יגביל דבר זה לרבנים או אנשי מדע תורניים מהעליה החדשה. זוהי עזרה ראשונה שיכולים להגיש להם עד שהם מסתדרים.

הי"ר ד.צ. פנקס:

אולי נודיע לשר-הדתות השלפה זו של ועדת הכספים. שאר הסעיפים מובנים ואני מציע לאשר את ההעברה.

מ. זנגי:

אני חושב שאנו יכולים לאשר זאת.

מ. זנגי:

מ ש ר ד - ש א ש - המט של ה מנקש להגדיל את סעיף המשנה משכורת בסך 3000 ל'י לתוספת 4 עובדים עקב הרחבת הפעולות של המועצה המדעית ומציעים להעביר זאת מסעיף משנה: רכישת מכשירים וציוד טכני למעבדה הפיסקלית.

א. חושי:

ישנה כאן פרשה שלא התקדמנו הרבה בפתרונה. אנחנו דורשים שכל עובד שמשלמים לו משכורת זה ישולם מסעיף משכורת, אבל ישנם מקרים של חוקרים אאאאאא שמשלמים להם משכורת והמססטוס שלהם אינו מוגדר ולא תמיד רוצים לשלם להם. קודם היו מעסיקים אותם על חשבון סעיפי פעולה. כאשר פרופ? סטבורסקי נתקל בקושי זה ביקש להגדיל את מספר האנשים.

א זה שהמשרדים יתאימו את מספר העובדים למעשירים.

אם ישנם עובדים ואין להם מכשירים העבודה היא כלתי פרודוקטיבית. אינני מתנגד למקרה זה, אבל אני בעד

פ. נפתלי:

אם פרופ' סמבורסקי אינו רואה אפשרות או צורך ברכישת ציוד נוסף ברגע זה, ואנשים עובדים, זה בודאי בסדר.

ס. זגני:

הסוּעָה המדעית הגישה הצעה לתקציב יותר גדול. קיצצנו בסעיפים מסוימים אבל דוקא בסעיף של תמיכה מכשירים וציוד איננו מקצצים אף פעם. יצא שדוקא הפעם קיצצנו בסעיפים אחרים יותר מדי.

היו"ר ד.צ. פנקס:

אנו יכולים לאשר סעיף זה.

מ ש ר ד - ה ב ר ז א ו ת מבקש להגדיל את סעיפי התקציב לפעולה אנטי-מלרית בסכום של 26,000 ל"י. ההגדלות הנ"ל תכוסנה על ידי הקטנת הסעיף: אשפוז חולים מחוץ לבתי-חולים ממשלתיים - הואיל וחלק מן החולים מאושפזים על ידי "מלבן" - בסך 20,000 ל"י; סעיף משנה מסכורת הקטנה ב-4,000 ל"י; סעיף משנה הוצאות ארגוניות החזקה ופעולות - 1,000 ל"י; סעיף משנה פעולות חד-פעמיות - 1,000 ל"י.

העברה זו אושרה.

תוספת עובדים לדואר - משרד הדואר מבקש לאשר סכום של 155,000 ל"י. לקבלת 232 עובדים בוספים סך 85,000 ל"י ולהעסקת עובדים ארעיים כדי לאפשר לעובדים הקבועים לקבל את חופשת המנוחה המגיעה לכם עבור שנת 1949-50 סך 70,000 ל"י.

האמת היא שכולנו מתאוננים על הקטויים בשרותי הדואר. יש מי שאומר שההנהלה אינה מוצלחת ויש מי שאומר שאין די עובדים.

א. חושי: שני הדברים נכונים.

פ. נפתלי:

אנחנו צריכים פעם לחשוב על השיטה. לדעתי אין זו שיטה נכונה שאנחנו צריכים לקבוע לשרותים כמו הדואר כמה עובדים עליו להעסיק. אם זה במסגרת ההכנסה של הגדלת השרותים והכיסוי בא מהכנסה, ז.א. שאינם דורשים כסף מהכנסות המדינה. לפי דעתי מוסדות כאלה צריכים להיות חפשיים בקביעת תקן העובדים. כל הטיפול בתקציבים של מפעלים מסוג זה דורש מחשבה רצינית.

א. חושי:

כתוספת לדברי חבר-הכנסת פ. נפתלי שאני מסכים לו, ברצוני לומר שזה היה מטיל אחריות על הנהלת הדואר לו ידעה שאינה יכולה להטיל את אמצע האחריות למצב העובדים על ועדת הכספים של הכנסת. זהו טעין משק עצמאי בשרות הממשלה.

ס. זגני:

האמת היא שאנחנו כך נוהגים. במעיפנים של עובדים והוצאות איננו מקצצים, אבל אנו מפקחים כדי לראות באיזו מידה ההכנסות שהם בתקציב, יש תקוה שתקבלנה. הדואר קובע בראשית השנה מספר עובדים בהתחשב עם ההכנסות. אם ההכנסות מתמלאות יש לו רשות להוסיף עובדים, אבל אם לאו יהיה גרעון באוצר. היה לי ויכוח עם פרי-הר ואמרתי לו שהיה צריך לראות מראש כמה עובדים יהיו דרושים לו, ולא אחרי שמביאים את המצב לידי כך באים בטענות שאין די עובדים. הוכחתי לו שלא קצצנו בתקציב שלהם. הוא התאונן שמשרד התחבורה קיצץ לו ולא משרד האוצר. אמרתי לו שעל זאת אינני יורע, אבל עובדה היא שהם נמצאים במצב קשה. אנו בדקנו גם את רשימת העובדים וראינו שזה באמת כך.

היו"ר ד.צ. פנקס:

השאלה היא אם הדואר צריך להיות משק העומד בפני עצמו או לא, על זה עדיין לא החלטנו. לו זה היה כך לא היינו צריכים לטפל במספר העובדים, אבל הואיל וזה איננו כך והם עובדי המדינה, אין אפשרות לקבל עובדי מדינה אלא על ידי המוסדות המתאימים ועדיין ועדת הכספים היא המוסד המתאים. עוד לא הספקנו לשבת עם הנהלת התחבורה כדי לברר את הדברים. אני רוצה להציע שועדת המסנה שבחרנו תשב עם הנהלת התחבורה ותשמע אותם.

א. הרצפלד:

אני מציע שזה ייעשה על ידי ועדת הכספים ולא על ידי ועדת משנה.

היו"ר ד.צ. פנסט:

אני מציע לבקש מאת משרד התחבורה להגיש לוועדת הכספים בכתב את ~~אשראי~~ השקפת המשרד על השרותים והשינויים שהם דורשים; ביסוס התקציב הקיים בפנצון אדמיניסטרטיבי והצעותיהם. נחלק את החומר בין חברי הוועדה ואחרי קריאת הדברים נחליט מי צריך לשבת אתם.

בינתיים אני מציע לאשר את בקשת הדואר כדי שלא נהיה אחראים לאי-חלוקת דברים.

אני מציע שביום ד' בשעה 09.00 במוקד חשב ועדת המשנה להענקות לרשויות מקומיות, ובשעה 11.00 ועדת המשנה למס-הכנסה.

הישיבה ננעלה בשעה 12.30 בצהריים.

לצ 26.11.50